

Прэстыжны маштаб

Дні культуры Беларусі ў Літве праходзяць у месячным фармаце

Тое, што адразу вылучае чарговыя Дні культуры Рэспублікі Беларусь у Літоўскай Рэспубліцы, — новы фармат правядзення гэтай падзеі. Замест звыклых трох-чатырох дзён або нават тыдня рэпрэзентацыя найлепшых айчынных творчых сіл мае праходзіць практычна цягам месяца.

І ўжо сёння назіраем запарукі будучага паспяховага выніку падзеі: спектаклі Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя Максіма Горкага прайшлі ў Вільнюсе пры поўных аншлагах, а на пастаноўку "Спартак" Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета, што завяршае Дні культуры, білетаў не было яшчэ ў жніўні.

Праграма першых мерапрыемстваў у рамках Дзён культуры Беларусі аказалася насычанай на кантакты. На ўзроўні міністра культуры Рэспублікі Беларусь Паўла Латушкі і Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Рэспублікі Беларусь у Літоўскай Рэспубліцы і па сумяшчальніцтве ў Фінляндыі Уладзіміра Дражына адбылося адкрыццё перасоўнай выстаўкі да 120-годдзя Максіма Багдановіча ў Вільнюскай беларускай школе імя Францыска Скарыны.

Паўла Латушку (першы справа) і Уладзіміра Дражына ў Вільнюскай беларускай школе імя Францыска Скарыны вітае яе дырэктар Галіна Сівалава.

Рэпартаж нашага карэспандэнта з месца падзей чытайце на стар. 7.

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 2.)

Сацыялогія рэпрэзентацыі

— Мы пайшлі на гэтую рызку, заявіўшы такую шырокую праграму, — кажа саветнік па гуманітарных і культурных пытаннях Пасольства Беларусі ў Літве Ірына Зубко, — але стаўка на зацікаўленага глядача апраўдала сябе...

Менавіта так: акурат зацікаўлены глядач, які свядома выбірае беларускія прадстаўленні з багатай на тэатральныя, канцэртныя і кінамерапрыемствы афішы Вільнюса, з'яўляецца мэтай групы Дээн культуры. Прычым у названай катэгорыі нямаюць моладзі. У такім парэгу памяж строгімі гарнітурамі і дмакратычнымі джынсамі была магчымасць пераканацца ў фале Літоўскай нацыянальнай філармоніі перад канцэртамі з нагоды адкрыцця Дээн культуры. Не мог не пацікавіцца ў юнака, які прыйшоў у белым п'яным фракі з квяцістай бабачкай (хаця тэмпература на вуліцы трывала ўжо восенская, прычым — больш халодная за мінскую), што кіравала ім у жаданні набыць білет. Адказ быў: "Гэта парада майго прафесара ў кансерваторыі, які сказаў абавязкова наведаць канцэрт маэстра Анісімава".

Дарэчы, філарманічная сцена — далёка не адзіная буйная пляцоўка, дзе адбываюцца імпрэзы сёлетніх Дээн культуры Беларусі ў Літве.

— Мы ўдзячны літоўскаму боку за тое, што атрымалі спрыянне ў пытаннях, датычных арганізацыі нашага свята, тым жа пошукі месца правядзення сваіх імпрэз. Мяркуюць самі: Нацыянальная філармонія, Нацыянальная опера, Дом кіно... Гэта вельмі прэстыжныя сцены, — кажа Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Рэспублікі Беларусь у Літоўскай Рэспубліцы і па сумяшчальніцтве ў Фінляндыі Уладзімір Дражын.

Ды і сам выхад на падобныя пляцоўкі цалкам натуральны. Рэпрэзентацыя беларускай нацыянальнай культуры ў Літве праводзіцца шосты год запар, колькасць патэнцыйных глядачоў расце, тым больш, выбар мерапрыемстваў з боку Пасольства як галоўнага рухавіка правядзення свята абумоўлены гэтымі сацыялагічнымі данымі.

— Мы спецыяльна вывучалі, што было б цікава пабачыць жыхарам літоўскай сталіцы. Так у афішы з'яўляюцца славуты балет "Спартак" А.Хачатурана. Увогуле ж, цягам гэтых пяці гадоў мы намагаліся прадставіць літоўскаму глядачу ўсе кірункі айчыннага акадэмічнага мастацтва максімальна шырока. Таксама хачу нагадаць усім, хто спрычыніўся да арганізацыі Дээн культуры як з беларускага, так і з літоўскага бакоў, зрабіўшы ўсё, каб літоўскаму глядачу убачыць найлепшыя ўзоры нашага мастацтва, — зазначае ў гутарцы з нашым карэспандэнтам Уладзімір Дражын.

Стратэгія з прыцэлам на будучыню

Зразумела, у школу імя Францыска Скарыны, якую шчыльна кантактуе з Пасольствам Беларусі ў Літве, а таксама з Мінгарвыканкамам, мінскія госці прыехалі і з іншымі падарункамі. Міністр культуры ўручыў школе бюст Максіма Багдановіча і дыван у выявай нябеснай заступніцы Зямлі Беларускай святой Ефрасінні Полацкай, а ад імя Літаратурнага музея павта школьнай бібліятэка папоўнілася камплектам выданняў адпаведнай тэматыкі.

— Наўрад ці можна ўявіць сабе сталіцу суседняй дзяржавы, настолькі звязаную з беларускай культурай, як Вільнюс. Мы павінны памятаць аб нашай мінуўшчыне, спадчыне, каранях — пра гісторыю, пра тое, што нас аб'ядноўвае сёння і будзе яднаць у будучыні, — падкрэсліў на імпрэзе Павел Латушка.

Пашырэннем слоў міністра стала справяджэнне ў рамках мерапрыемства чарговага этапу акцыі "Беларусь сёння", якую арганізавала Міністэрства культуры пры падтрымцы Міністэрства замежных спраў краіны і Нацыянальнай бібліятэкі нашай рэспублікі. Сотня найлепшых з найноўшых беларускіх кніг гэтым разам была ўручана ад нашай краіны Нацыянальнай бібліятэцы Літвы імя Марцінаса Мажвідаса. Сярод фаліянтаў — "Дзікае паляванне караля Стаха" Уладзіміра Караткевіча на чатырох мовах, "Напалеон Орда. Шлях да Бацькаўшчыны" Леаніда Нещерчука, "Музычная культура рыцарскага часу Вялікага Княства Літоўскага і Каралеўства Польскага" Зміцера Сасноўскага,

Выстаўку "Геній зямлі беларускай" адкрылі вучні Вільнюскай беларускай школы імя Францыска Скарыны.

Прэстыжны маштаб

Аляксандр Анісімаў і Раман Вайніцкі гутараць аб праграме Дээн культуры.

Бюст Багдановіча — у падарунак школе.

Бірута Кульнітэ на экскурсіі па музеі.

Вольга Клебановіч і Расціслаў Янкоўскі: "А заўтра — спектакль!"

"Усходні накірунак дыпламатычнай дзейнасці Вялікага Княства Літоўскага ў апошняй трэці XVI ст." Сяргея Лашкевіча...

— Мы вельмі рады працягу сяброўскіх стасункаў з Беларуссю, рады папоўніць фонд кніг, выдадзеныя на беларускай мове. Да ўсяго, гэта вялікі падарунак для беларусаў, якія жывуць у Літве, — зазначае ў сваім слове намеснік генеральнага дырэктара бібліятэкі па стратэгічным развіцці Бірута Журлене.

Пра цэнтральны элемент для дыяспары

Міністр у сваіх выступленнях пад час візіту ў Літву неаднаразова падкрэсліваў: Дні культуры Беларусі ў Літве — гэта найбольш маштабная культурная акцыя нашай краіны за мяжой цягам некалькіх апошніх гадоў. "Вельмі важна, што мы можам паказаць дасягненні нацыянальных, дзяржаўных калектываў менавіта ў Літве, як і тое, што адным з суарганізатараў падзеі з'яўляецца Згуртаванне беларускіх суполак", — дадаў Павел Латушка.

А яшчэ перад мерапрыемствамі ў школе карэспандэнт "К" распытаў кіраўніка Згур-

тавання беларускіх грамадскіх арганізацый у Літве Рамана Вайніцкага аб актыўнасці нашых суайчыннікаў.

— Па-першае, сама школа, дзе мы сустраліся, — зазначае суразмоўца, — летась заняла 11-е месца ў рэйтынгу ўсіх школ Літвы, 5-е — сярод вільнюскіх, стала лідарам сярод сяродніх навучальных устаноў нацыянальных меншасцей. Паказчыкі? Выпускныя экзамены (хаця вучымся мы па-беларуску, здаём іх на літоўскай мове), высокі працэнт (каля 90) паступлення ў ВНУ, у тым ліку — беларускія. Калі ж казаць пра Згуртаванне, дык наша асноўная мэта — прадэманстраваць беларускую прысутнасць у розных кутках Літвы. Таму і Свята беларускай песні праводзім сёлета ў Клайпедзе.

— Мы нездарма, — падкрэсліў Уладзімір Дражын, — уключылі ў праграму Дээн культуры гэты, шаснаццаты па ліку, спеўны форум. Не толькі, каб пашырыць геаграфію. Зноў жа, вяртаючыся да нашых даследаванняў, ён з'яўляецца адным з цэнтральных і, бадай, самых цікавых мерапрыемстваў для нашых суайчыннікаў у Літве...

Карэспандэнт "К" задаў пытанне пра актыўнасць беларускай дыяспары ў Літве і Паўлу Латушку як старшыні Кансультацыйнага савета па справах беларусаў замежжа.

— Беларусы Літвы — адна з самых актыўных дыяспар нашых суайчыннікаў. У працы Згуртавання ўдзельнічаюць 17 арганізацый, якія ладзяць свята беларускай песні, культуры, выстаўкі, імпрэзы. Мяркую, важным з'яўляецца тое, што мы ўключылі ў праграму Дээн культуры Свята беларускай песні ў Клайпедзе як адзін з цэнтральных элементаў. Выдатна, калі беларусы Літвы далучаюцца да сумесных акцый, якія праводзіць Міністэрства культуры Беларусі, Пасольства нашай краіны ў Літве...

Дарэчы, тэма Свята беларускай песні атрымала і нечаканы разгорт. У рамках

Дні культуры Беларусі ў Літве праходзяць у месячным фармаце

імпрэзы ў Вільнюскай беларускай школе імя Францыска Скарыны адбылася цырымонія перадачы касцюмаў для калектыву "Світанак".

— Тузін строяў, — выказаў спадзяванне міністр культуры Рэспублікі Беларусь, — упрыгожыць ваш удзел у Свяце беларускай песні ў Клайпедзе.

Першы этап — каталог

Пасля насычаных падзеяў гады ў беларускай школе наведанне міністрам культуры нашай краіны Нацыянальнага музея Літвы ў Старым арсенале Вільнюса стала сапраўды каментарным. Больш за гадзіну Павел Латушка ў

— Такім чынам, чакайце ў найбліжэйшы час дырэктара нашага Нацыянальнага гістарычнага музея для прадметнай распрацоўкі праекта, — зазначаў міністр і пакінуў запіс у гасцявой кнізе ўстановы, дзе, у прыватнасці, напісаў: "Дзякую за захаванне нашай сумеснай спадчыны!"

У працяг тэмы судакранання з беларускай гісторыяй, у Вільнюсе адбылася цырымонія ўскладання кветак да мемарыяльнай дошкі Францішку Багушэвічу, адкрытай летась у рамках Дээн культуры Беларусі ў Літве. Павел Латушка і Уладзімір Дражын зазначылі, што адзнака імені беларускага паэта добра ўпісалася ў кантэксст гістарычнай часткі горада непадалёк ад Вострай Брэмы.

Кульмінацыя з аркестрам

Кульмінацыяй адкрыцця Дээн культуры Беларусі ў Літве стаў канцэрт Дзяржаўнага акадэмічнага сімфанічнага аркестра Беларусі. Яго мастацкі кіраўнік і дырыжор Аляксандр Анісімаў падзяліўся ўражаннямі:

— Ведаеце, у Літве мы не ўпершыню і не першы раз удзельнічаем у Днях культуры. Вельмі цёплыя стасункі склаліся з Эзасам Дамаркасам, кіраўніком сімфанічнага аркестра Літвы. Сёння для праграмы адкрыцця мы абралі творы Пятра Чайкоўскага, а раней прывозілі і нашых аўтараў. Стараемся быць разнастайнымі, ведаючы, што да нас прыйдзе правяраны глядач. Дарэчы, а як нас успрымае зала? — задаў пытанне ўжо карэспандэнту "К" маэстра Анісімаў, паколькі гутарылі мы ў антракце паміж аддзяленнямі.

— Выдатна! — і адказ гэты — праўдзівы. Як і тое, што не менш цёплы прыём спазнаў расійскі вільнянчэліст Дзяніс Шапавалаў, лаўрэат конкурсу Чайкоўскага, які пастаянна супрацоўнічае з беларускім аркестрам і нават выяжджае з ім прадстаўляць нашу краіну за мяжу.

Прышлі падтрымаць наш калектыв і зоркі ўраўняў тэатра, чые гастролі ў Вільнюсе распачаліся толькі наступным днём: народны артыст СССР, народны артыст Беларусі Расціслаў Янкоўскі і народная артыстка Беларусі Вольга Клебановіч.

— Я ўлюбёны ў літоўскую сталіцу яшчэ з першых гастролей разам з нашым тэатрам у ёй! А цяпер мы прывезлі два наядзінні спектаклі "Пане Каханку" і "Праўда — добра, а шчасце лепш". Як успрыме іх глядач? Мяркую, што яны спадабаюцца вільнюсцам...

І сапраўды, Расціслаў Іванавіч як у ваду глядзеў: у сценах Рускага драматычнага тэатра Літвы горкаўцы два дні літаральна купаліся ў авацыях пры поўным аншлагу.

■ ■ ■
Што яшчэ чакае літоўскіх сяброў у рамках Дээн культуры Беларусі? Наперадзе, акрамя гастролей Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусі, — выстаўка карцін Вітольда Бяльніцкага-Бірулі са збораў Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь, шэраг мерапрыемстваў, прысвечаных 90-годдзю заснавання Беларускага музея Івана Луцкевіча, вялікая кінапраграма, што распачалася стужкай "Брэсцкая крэпасць"... Віцэ-міністр культуры Літвы Дэйвідас Стапонкус сказаў пра гэтую шырокую праграму: "Мы маем сапраўды ўнікальны шанц спазнаць беларускую культуру: музыку, кіно, тэатр, выяўленчае мастацтва..."

Сяргей ТРАФІЛАЎ,
наш спецыяльны карэспандэнт
Мінск — Вільнюс — Мінск
Фота аўтара